

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2005

I. WSTĘP

Art. 11. Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 i Nr 167, poz. 1372) stanowi, że organy władzy i administracji państwowej są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstaniu i usuwanie następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

Każdy doskonale zdaje sobie sprawę ze szkodliwości nadmiernego spożywania napojów alkoholowych. Taki stan rzeczy obserwujemy praktycznie codziennie. Z tego też powodu należyłożyć odpowiednie środki finansowe na profilaktykę i edukację oraz zapewnić odpowiedni wachlarz rozrywek sportowo rekreacyjnych, które stanowią doskonałą alternatywę dla spożywania alkoholi.

II. NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY ALKOHOLOWE.

1. Szkody występujące u osób pijących.

Szkody występujące u osób pijących to:

- samoniszczenie osób uzależnionych od alkoholu,
- uszkodzenie zdrowia u osób nadmiernie pijących,
- nadumieralność w młodszych przedziałach wiekowych.

Spożywanie, alkoholu może być przyczyną śmiertelnego zatrucia. Wywołuje wiele wypadków ze skutkami śmiertelnymi bądź trwałego kalectwa. Jest jednym z czynników prowadzących do samobójstw. Utrudnia i opóźnia proces diagnozowania i leczenia wielu niebezpiecznych chorób.

2. Szkody występujące u członków rodzin alkoholików.

Występują one u około 3 mln osób dorosłych i dzieci, obejmują przede wszystkim schorzenia psychosomatyczne i zaburzenia emocjonalne spowodowane chronicznym stresem oraz demoralizacją.

Rodziny współzależniają się od alkoholików. Prowadzi to do ubóstwa i obniżenia szans osiągnięcia kariery zawodowej.

3. Alkoholowa demoralizacja środowiska pracy.

Obejmuje przede wszystkim absencję, wypadki i obniżenie wydajności pracy. Spożycie alkoholu w miejscu pracy w ostatnich latach zmniejszyło się ale obserwuje się dużo większą patologizację alkoholową wśród bezrobotnych.

4. Naruszenie prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe.

Do najważniejszych problemów należą:

- wpływ nietrzeźwych na popełnianie przestępstw, oraz na zjawisko recydywy,
- przemoc w rodzinach alkoholików,
- prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwym,
- alkoholowe zaburzenia zachowania w miejscach publicznych.

5. Niekorzystne społeczne zmiany w strukturze spożycia napojów alkoholowych.

- mniejszy odsetek abstynentów,
- spadek wieku osoby pierwszego kontaktu z alkoholem. Najczęściej pierwszy kontakt z alkoholem ma miejsce u osób (dzieci) między 11 a 14 rokiem życia.
- Wzrost spożycia alkoholu przez kobiety, a nawet przez kobiety będące w ciąży.

6. Naruszenie prawa związane z obrotem alkoholem.

- nielegalny import i sprzedaż napojów alkoholowych,
- sprzedaż alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym,
- promocja, reklama i propagowanie napojów alkoholowych.

III. ZADANIA WŁASNE GMINY SZYDLÓW

Znowelizowana ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi stanowi, iż „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.”

W związku z powyższym art. 4¹ ust. 1 ustawy nakłada na Gminę Szydłów obowiązek realizowania jako zadania własnego gminy – następujących przedsięwzięć:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu poprzez utworzenie Punktu Konsultacyjnego z wykorzystaniem terapeuty oraz utworzenie grupy samopomocowej AA w ramach uczestnictwa w ruchu AA.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie m.in. w utworzonym Punkcie Konsultacyjnym.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych. W/w działania prowadzone będą w szkołach podstawowych Gminy i Gimnazjum w Szydłowie oraz w Gminnym Ognisku Wychowawczym ze świetlicą środowiskową w Synagodze w Szydłowie, w nowoutworzonej świetlicy środowiskowej w Kotuszowie i 8 placówkach Gminnego

Ogniska Wychowawczego: Wola Żyzna, Potok, Brzeziny, Osówka, Korytnica, Jabłonica, Rudki, Grabki Duże.

W w/w działaniu Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminne Ognisko Wychowawcze będzie pozostawało w ścisłej współpracy z Parafią Rzymskokatolicką będącą w posiadaniu sali katechetycznej, w której odbywają się zajęcia z około 70-cioma osobami – dziećmi i młodzieżą w zakresie programów kształtowania właściwych postaw, zagospodarowania wolnego czasu i innych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych. Współpraca z instytucjami, zakładami pracy, stowarzyszeniami, szkołami, Policją, Parafią Rzymskokatolicką, Gminnym Klubem Sportowym w Szydłowie, Towarzystwem Przyjaciół Ziemi Szydłowskiej, Szydłowskim Towarzystwem Strzeleckim, przychodniami zdrowia i lekarzami.
5. Kontrolowanie przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego. Zobowiązanie osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, zakłócają spokój lub porządek publiczny, na podst. art. 26, do poddania się leczeniu w stacjonarnym lub niestacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego poprzez skierowanie wniosku do sądu.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej w przyszłości.

IV. CELE GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ METOD ICH OSIĄGANIA.

Podstawowym celem programu jest zapobieganie powstaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszanie rozmiarów tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Zmniejszenie ilości alkoholu spożywanego przez młodzież.

METODY

- ograniczenie możliwości zakupu i spożywania alkoholu przez nieletnich,
- ograniczenie działań promujących picie alkoholu przez młodzież,
- interwencje profilaktyczne wobec grupy podwyższonego ryzyka (dzieci z rodzin alkoholików),
- edukacje rodziców, wychowawców w zakresie pomagania młodzieży w utrzymaniu abstynencji.

2. Zmniejszenie ilości nowych przypadków uzależnień.

METODY

- uczenie wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na rozwijanie się procesu uzależnienia,

- uczenia osobistych umiejętności kontrolowania rozmiarów i wzorów picia,
- zwiększenie skuteczności interwencji wobec zaburzeń zachowania wynikających z nadmiernego picia.

3. Zmniejszenia dolegliwości alkoholowych, zaburzeń życia rodzinnego (przemocy i zaniedbań).

METODY

- zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej, prawnej i społecznej dla członków tych rodzin,
- inicjowanie i wspieranie środowiskowych grup społecznych obrony przed przemocą.

4. Promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

METODY

- wdrażanie do życia społecznego postaw wspomagających racjonalną kontrolę nad obecnością alkoholu w życiu codziennym,
- budowanie akceptacji społecznej dla niezbędnych decyzji, które częściowo ograniczają i zmniejszają swobodę konsumpcji alkoholu,
- propagowanie abstynencji lub powściągliwości i samoograniczenia spożycia alkoholu jako wzorów postępowania specyficznych grup społecznych o wysokim prestiżu.

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki na realizację gminnego programu pochodzić powinny z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych Art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jednoznacznie stanowi, iż „dochody z opłat za wydanie na podstawie art. 18 lub 18¹ zezwolenia oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹¹ mogą być wykorzystywane jedynie na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”.

VI. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W SZYDŁOWIE.

1. Zadaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szydłowie powołanej przez Wójta Gminy Szydłów jest inicjowanie i realizacja działań określonych w niniejszym programie, oraz podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
2. Merytoryczna działalność Komisji prowadzona jest przez Koordynatora Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz placówki w niektórych sołectwach Gminy Szydłów, poprzez udostępnianie w tych jednostkach dzieciom i młodzieży sprzętu sportowego i rekreacyjnego.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych może także organizować lub wspierać działania profilaktyczne polegające na organizowaniu lokalnych imprez

profilaktycznych o charakterze rozrywkowym, sportowym, itp. dla dzieci i młodzieży, nie tylko odbywających się bez udziału alkoholu, ale w szczególnie sposób eksponujących ten fakt.

4. Komisja działa na posiedzeniach zwoływanych w miarę potrzeb przez Przewodniczącego Komisji - Wójta Gminy Szydłów.
5. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za społeczny udział w pracy komisji otrzymują wynagrodzenie w formie ryczałtu w wysokości 100 zł za każde posiedzenie.
6. Członkowie Komisji mogą otrzymywać nagrody za zaangażowanie i wkład pracy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przyznawane przez Wójta Gminy.
7. Dokumentacja z działalności Komisji jest sporządzana, kompletowana i przechowywana przez Koordynatora Komisji.

VII. SZCZEGÓŁOWE CELE I ZADANIA STANOWI PRELIMINARZ WYDATKÓW NA 2005 ROK, KTÓRY JEST ZAŁĄCZNIKIEM DO NINIJSZEGO PROGRAMU.

VIII. KORZYŚCI PŁYNĄCE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

Skuteczna realizacja programu może przynieść wymierne korzyści w takiej sferze jak:

- zmniejszenie wydatków na opiekę zdrowotną,
- wzrost wydajności pracy wśród osób zatrudnionych,
- zmniejszenie wydatków na pomoc społeczną,
- poprawa sytuacji rodzinnych,
- spadek przestępczości w związku z nadużywaniem alkoholu,
- spadek ilości przestępstw i przemocy w rodzinie,
- zwiększenie świadomości o chorobie alkoholowej i jej skutkach wśród młodzieży.